

Ikäihmisten ja vammaisten asioiden valiokunnan lausunto

Kainuun hyvinvointialueen muutosohjelmasta 2026–2029

Ikäihmisten ja vammaisten asioiden valiokunta on käsitellyt Kainuun hyvinvointialueen muutosohjelmaa ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden palvelujen, asiakas- ja työntekijäkokemuksen sekä alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmista.

Valiokunta pitää muutosohjelmaa strategisesti perusteltuna ja tunnistaa sen sisältävän useita myönteisiä painotuksia, kuten ennaltaehkäisyn vahvistamisen ja kotona pärjäämisen tukemisen. Valiokunta korostaa kuitenkin, että ohjelman toimeenpanossa on huolehdittava yhdenvertaisuudesta, palvelujen saavutettavuudesta sekä palveluketjujen sujuvuudesta ja siitä, että ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden tarpeet huomioidaan konkreettisesti kaikissa jatkovalmistelun vaiheissa. Muutosten vaikutukset haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin tulee arvioida systemaattisesti jo valmisteluvaiheessa.

Valiokunta toteaa, että tulevaisuudessa palvelutarpeet kasvavat erityisesti ikäihmisten, vammaisten ja terveydenhuollon alueilla. Tämä lisää tarvetta vahvistaa paikallistason ennaltaehkäisevää työtä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä kuntien, yhdistysten, seurakuntien, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa. Asukas- ja henkilöstönäkökulman painottaminen on aiempaa tärkeämpää kainuulaisten sitouttamiseksi hyvinvointialueen tavoitteisiin.

Valiokunta korostaa, että lausunnossa on tarkoituksenmukaista nostaa esiin keskeiset huomiot ja huolenaiheet ilman yksittäisiin kuntiin kohdistuvia päätösesityksiä.

Keskeiset huomiot (tiivistelmä)

- Toimeenpanossa on varmistettava yhdenvertaisuus, palvelujen saavutettavuus ja palveluketjujen sujuvuus koko Kainuussa.
- Ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden tarpeet sekä vaikutukset haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin tulee arvioida systemaattisesti jo valmisteluvaiheessa.
- Ennaltaehkäisy, toimintakyvyn tuki, kuntoutus sekä kotiin vietävät palvelut ovat keskeisiä keinoja hillitä raskaampien palvelujen tarvetta.
- Digitalisaatio voi parantaa saavutettavuutta, mutta vaihtoehtoiset asiointitavat ja digituen saatavuus on turvattava.
- Henkilöstön jaksaminen, osallistaminen ja työkykyjohtaminen ovat edellytys muutoksen onnistumiselle ja palvelujen turvallisuudelle.

1. Kumppanuuksilla ja yhteistoiminnalla tuetaan hyvinvointialueen tehtäviä ja vaikutetaan väestön toimintakyvyn edellytyksiin

Valiokunta pitää tärkeänä, että muutosohjelmassa korostetaan yhteistyötä kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden toimijoiden kanssa, erityisesti ikääntyneiden, vammaisten sekä muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tukemisessa.

Valiokunta esittää, että kumppanuuksien roolia täsmennetään ikäihmisten ja vammaisten palvelujen näkökulmasta, esimerkiksi:

- miten järjestöjen asiantuntemusta ja kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä hyödynnetään palvelujen kehittämisessä
- miten vanhus- ja vammaisneuvoston vaikuttamismahdollisuuksia vahvistetaan
- miten kumppanuudet tukevat osallisuutta myös harvaan asutuilla alueilla

Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että vapaaehtoistoiminta ja järjestöyhteistyö täydentävät palvelujärjestelmää, mutta eivät korvaa lakisääteisiä palveluita. Vastuu palvelujen järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta on hyvinvointialueella.

2. Ennakoivalla työllä lisätään asukkaiden toimintakykyä ja hyvinvointia sekä vähennetään raskaampien palvelujen käyttöä

Valiokunta pitää ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea erittäin perusteltuna painotuksena muutosohjelmassa. Toimintakyvyn ylläpitäminen ja varhainen tuki ovat keskeisiä keinoja ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin sekä palvelutarpeen hallinnan näkökulmasta.

Valiokunta korostaa, että:

- ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuus tulee turvata yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella
- ikäihmisten ja vammaisten kohdalla toimintakyvyn arviointiin ja seurantaan tulee varata riittävät resurssit
- kotiin vietävien palvelujen ja kotikuntoutuksen kehittämisessä on huomioitava yksilölliset tarpeet, ei ainoastaan palvelujen kustannusvaikuttavuus

Valiokunta esittää, että ennaltaehkäisyn rooli näkyy jatkossa entistä konkreettisemmin myös käytännön toteutuksessa, resursoinnissa ja seurannassa. Erityisesti ikäihmisten ja vammaisten toimintakyvyn tukeminen sekä kuntoutuksen merkitys osana palvelukokonaisuutta tulee varmistaa.

Valiokunta muistuttaa, että ennaltaehkäisevien palvelujen heikentäminen voi pitkällä aikavälillä lisätä raskaampien palvelujen tarvetta ja kustannuksia.

Valiokunta korostaa kuntien roolia keskeisinä kumppaneina HYTE-työssä esimerkiksi liikuntapaikkojen, kulttuurin ja arjen toimintaympäristöjen kautta. Järjestöyhteistyö on tärkeää, ja hyvinvoinnin edistäminen edellyttää selkeitä rooleja ja yhteensovittamista hyvinvointialueen ja kuntien välillä.

Valiokunta pitää perusteltuna kehittää ikäihmisten neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia apuväline- ja teknologiaratkaisuja toimintakyvyn tukemisessa.

Valiokunta korostaa hoidon ja hoivan jatkuvuuden merkitystä erityisesti ikäihmisten palveluissa. Paikallisen henkilöstön, asiakkaan elämäntilanteen ja kotiolojen tuntemus tukee joutuisampia ja vaikuttavampia hoito- ja kuntoutusprosesseja sekä vähentää päällekkäisiä toimintoja ja tarpeettomia siirtymiä. Hoidon jatkuvuus tukee myös omaisten ja paikallisen kotihoidon kanssa tehtävää yhteistyötä.

3. Asiakkaiden ja potilaiden omaa vastuunottoa ja osallistumista hoidon tai palvelujen suunnitteluun lisätään asiakkaiden voimavarojen ja mahdollisuuksien mukaisesti

Valiokunta kannattaa tavoitteita lisätä asiakkaiden osallisuutta ja omaa toimijuutta. Osallisuuden vahvistaminen tukee hyvinvointia ja kokemusta arvokkuudesta.

Valiokunta kuitenkin painottaa, että:

- vastuun lisäämisen tulee aina perustua asiakkaan todellisiin voimavaroihin ja toimintakykyyn
- ikäihmisiä ja vammaisia henkilöitä ei saa asettaa tilanteeseen, jossa digitaalinen osaaminen, kielitaito tai terveydentila muodostuvat esteeksi palvelujen saannille
- palveluohjauksen ja tuetun asioinnin merkitys korostuu erityisesti paljon tukea tarvitsevilla henkilöillä

Valiokunta korostaa, että muutosohjelman toteuttamisella on merkittäviä vaikutuksia asiakkaiden hoitoon ja arkeen. Muutosten yhteydessä tulee kerätä aktiivisesti palautetta asiakkailta myös muilla tavoilla kuin ainoastaan verkkopohjaisten palautekanavien kautta, ja palveluja tulee kehittää ketterästi saadun palautteen perusteella. Valiokunta pitää tärkeänä, että päätöksenteon tueksi kootaan myös asiakkaiden palautteista yhteenvetoja, ja että henkilöstön havaintoja, tietoa ja osaamista hyödynnetään järjestelmällisesti palvelujen kehittämisessä.

4. Hyvinvointialueen digiohjelma ohjaa asiointipalveluiden sekä työmenetelmien muutosta

Valiokunta tunnistaa digitalisaation mahdollisuudet palvelujen saavutettavuuden tukemisessa ja turvallisuuden parantamisessa, erityisesti kotiin vietävien palvelujen tukena. Valiokunta pitää

tärkeänä, että erityisesti ikäihmisille ja vammaisille tarjotaan tukea digipalvelujen käyttöön ja että vaihtoehtoiset asiointitavat säilytetään niille, jotka eivät pysty digipalveluja käyttämään.

Valiokunta esittää digitaalisten palvelujen vaiheittaista ja ripeää käyttöönottoa, jotta ratkaisuihin saadaan käyttäjäkokemuksia ja niitä voidaan kehittää asiakkaiden tarpeita vastaaviksi. Samalla tulee pitää yllä vuoropuhelua kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa siitä, miten yhdessä voidaan tukea ikääntyviä ja vammaisia ihmisiä digipalvelujen käytössä. Digipalvelujen saavutettavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Valiokunta korostaa, että on tunnistettava ne asiakkaat ja asiakasryhmät, joille puhelin- tai kasvokkainen kontakti on välttämätön. Digiasioinnin laajentamista voidaan ensivaiheessa kohdentaa niihin ryhmiin, joilla on paremmat valmiudet käyttää digipalveluja.

Valiokunta pitää tärkeänä, että digitalisaatio tukee ihmisiä, mutta ei korvaa inhimillistä kohtaamista silloin, kun sitä tarvitaan. Digipalvelut eivät saa muodostua ainoaksi asiointikanavaksi ja vaihtoehtoiset palvelumuodot tulee turvata. Digiratkaisujen käyttöönotossa on arvioitava niiden vaikutukset ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden toimintakykyyn, turvallisuuteen ja itsemääräämisoikeuteen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että digipalvelujen kehittämisessä hyödynnetään ketteriä kokeiluja, joiden vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti ja joiden perusteella toimintaa voidaan tarvittaessa nopeasti muuttaa. Valiokunta ehdottaa, että hyvinvointialue selvittää sähköisen huutokauppamenettelyn soveltuvuutta ja sen käyttöönoton tuomia mahdollisia säästöjä ikäihmisten ja vammaisten palveluiden osalta.

5. Palveluympäristö muodostuu digitaalisista palveluista, kotiin vietävistä palveluista, lähipalvelupisteistä, sotokeskuksista sekä ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon kokonaisuudesta

Valiokunta pitää monimuotoista palveluympäristöä hyvänä lähtökohtana. Erityisesti kotiin vietävien palvelujen ja lähipalvelujen merkitys korostuu ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden arjessa.

Valiokunta esittää, että:

- palveluverkkoa uudistettaessa arvioidaan erikseen vaikutukset ikäihmisiin ja vammaisiin henkilöihin
- lähipalvelujen saavutettavuus turvataan myös harvaan asutuilla alueilla
- ympärivuorokautisen hoivan riittävyys ja vaihtoehtojen moninaisuus varmistetaan silloin, kun kotona asuminen ei enää ole turvallista

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kuljetusten järjestäminen ja kustannusten jakautuminen voivat muodostua merkittäväksi yhdenvertaisuutta heikentäväksi tekijäksi.

Kuljetusjärjestelyjä tulee tarkastella osana hoito- ja palveluketjujen kokonaisuutta erityisesti silloin, kun asiakkaat joutuvat liikkumaan useiden yksiköiden välillä jatkohoitoa varten.

6. Oman tuotannon lisäksi palveluita kainuulaisille tuottavat myös muut hyvinvointialueet, yritykset ja järjestöt

Valiokunta pitää monituottajamallia osana palvelujärjestelmää. Valiokunta pitää omaishoitoa ja perhehoitoa merkittävänä keinoina tukea kotona pärjäämistä ja vähentää ympärivuorokautisen hoivan tarvetta.

Valiokunta esittää, että:

- raskaamman omaishoidon tukimuotojen vahvistamista selvitetään osana muutosohjelmaa, koska sillä voidaan vähentää ympärivuorokautisen hoivan tarvetta
- perhehoidon edellytyksiä ja korvaustasoa tarkastellaan osana palvelurakenteen kehittämistä, jotta perhehoito säilyy aidosti varteenotettavana vaihtoehtona osana palvelukokonaisuutta

Valiokunta pitää tärkeänä, että Kainuun hyvinvointialue pyrkii tuottamaan omana toimintana niitä palveluita, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja mahdollisia toteuttaa omana palvelutuotantona.

Valiokunta korostaa hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyön merkitystä erityisesti kuljetuspalveluissa, joissa yhteistyö kuntien ja kuljetusyritysten kanssa voi tuottaa synergiaetuja. On turvattava vammaisten, ikääntyvien (65+) sekä ikäihmisten (80+) asiointiliikenne koko hyvinvointialueella, mukaan lukien kaikkien kuntien ja kaupunkien lähiöt sekä sivukylät. Tämä tukee kotona pärjäämistä, lisää arjen turvallisuutta sekä mahdollistaa yhteydenpidon omaisiin, ystäviin ja muuhun lähiympäristöön.

Valiokunta pitää tärkeänä paikallistason vapaaehtoistyön ja ammattilaisten välistä kumppanuutta yksinäisyyden, syrjäytymisen ja turvattomuuden tunteen ehkäisemiseksi.

7. Toimintakulttuurin muutosta tuetaan tavoitteellisella johtamisella

Valiokunta pitää monialaisen yhteistyön ja ennakoivan työotteen vahvistamista myönteisenä. Valiokunta korostaa, että toimintakulttuurin muutoksessa tulee huomioida henkilöstön jaksaminen ja osallistaminen muutosten suunnitteluun ja toteutukseen.

8. Henkilöstön tueksi kehitetään työkykyjohtamisen toimintamalleja

Valiokunta pitää työkykyjohtamisen kehittämistä välttämättömänä muutosohjelman onnistumisen kannalta. Työkykyinen henkilöstö on edellytys laadukkaille ja turvallisille palveluille.

Valiokunta painottaa, että työkykyjohtamisen toimenpiteiden tulee näkyä erityisesti niissä palveluissa, joissa asiakkaiden tuen tarve on suurta ja työ kuormittavaa. Työkykyjohtamisessa on painotettava ennaltaehkäisevää toimintamallia.

Valiokunta korostaa, että henkilöstön hyvinvointi on suoraan yhteydessä palvelujen laatuun ja että riittävät resurssit ja realistinen työn mitoitus ovat keskeisiä erityisesti ikäihmisten ja vammaisten palveluissa. Hyvän työyhteisön ja toimivan johtamisen merkitys tulee tehdä näkyväksi myös käytännön toimenpiteissä.

Valiokunta ymmärtää, että Kainuun hyvinvointialueella on keskimääräistä suuremmat sairaspotilaat työntekijöiden osalta ja niissä korostuu mielenterveyden takia pidetyt sairauslomamat. Valiokunta ehdottaa, että työntekijöiden henkiseen hyvinvointiin panostetaan koko organisaatiota läpileikkaavasti, jotta ihmiset jaksavat myös terveemmällä mielellä ja hengellä töissään. On syytä tunnistaa mielenterveyden vaikutukset ihmisten työssäjaksamiseen ja sen on oltava osa myös ihmisten johtamisen näkökulmaa.

9. Tehtävien ja resurssien tasapainottaminen edellyttää muutoksia henkilöstösuunnittelussa ja ohjauksessa

Valiokunta painottaa, että lakisääteisten mitoitusten lisäksi on tarkasteltava työn kuormittavuutta ja asiakasrakenteen vaatavuutta, jotta palvelujen laatu ja turvallisuus voidaan turvata. Resurssimuutoksia toteutettaessa on varmistettava palvelujen laatu ja turvallisuus, erityisesti paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla.

Lausunto kokonaisuudesta / yleiset kommentit

Valiokunta pitää muutosohjelmaa laajana, realistisena ja pääosin hyvin perusteltuna kokonaisuutena. Ohjelma sisältää useita hyviä lähtökohtia ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa tulee arvioida päätösten vaikutukset ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden arkeen, yhdenvertaisuuteen ja palvelujen saavutettavuuteen. Ennaltaehkäisy, kuntoutus, omaishoito, perhehoito sekä saattohoito ovat erityisen tärkeitä alueita, joihin on syytä kiinnittää huomiota muutosohjelman edetessä.

Valiokunta korostaa, että hyvinvointialueen arvojen yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden tulee toteutua myös arviointi- ja kuntoutusyksiköiden osalta riippumatta palvelujen lainsäädännöllisestä asemasta.

Valiokunta kiinnittää huomiota mielenterveys- ja päihdepalveluihin, joiden suorat kustannukset ovat suhteellisen pienet verrattuna hoitamattomuudesta aiheutuviin inhimillisiin ja taloudellisiin kokonaisvaikutuksiin. Valiokunta pitää perusteltuna selvittää, voidaanko matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluihin sekä riippuvuuksien hoitoon panostaa nykyistä vahvemmin osana muutosohjelmaa.

Valiokunta korostaa kuntoutuksen keskeistä roolia toimintakyvyn tukemisessa ja raskaampien palvelujen tarpeen vähentämisessä. Kuntoutus ei saa jäädä muiden palveluiden varjoon eikä heikentyä resurssien vähentämisen seurauksena.

Ensihoidon ja pelastuspalvelujen turvaaminen on valiokunnan näkemyksen mukaan keskeinen osa hyvinvointialueen perustehtävää, eikä niiden resursseista tule säästää. Valiokunta korostaa myös vapaaehtoisten palokuntien (VPK) ja sopimuspalokuntatoiminnan merkitystä osana alueellista turvallisuutta ja varautumista, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Valiokunta näkee, että tällä ehkäistään ennen aikaisten menetettyjen elinvuosien ikäviä seurauksia hyvinvointialueella.

Valiokunta kiinnittää huomiota saattohoitoon ja erityisesti yksinäisten saattohoitopotilaiden tilanteeseen. Kaikki asiakkaat eivät voi tai halua olla kotisaattohoidossa. Valiokunta pitää tärkeänä, että perusterveydenhuollossa kehitetyt saattohoidon toimintamallit eivät heikkene muutosohjelman edetessä, vaan saattohoidon saatavuus ja laatu turvataan koko hyvinvointialueella.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hoidon porrastus toteutuu tarkoituksenmukaisesti ja potilaan hoidon tarvetta vastaavasti. Perusterveydenhuollossa hoidetaan yleisimmät sairaudet ja tilanteet, kun taas erikoissairaanhoidon vastaa vaativammista, harvinaisemmista tai jatkuvaa seurantaa edellyttävistä sairauksista. Perusterveydenhuollossa potilas ohjataan hoitomuotoon, joka vastaa parhaiten hänen yksilöllistä hoidontarvettaan ja toimintakykyään. Ensisijaisesti hoitoa toteutetaan avohoitona omassa kodissa, ja tarvittaessa hoidon tarpeen mukaan arviointi- ja kuntoutusyksikössä tai perusterveydenhuollon akuuttiosastolla terveydenhuollon lääkäreiden ja muiden ammattilaisten kesken sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Valiokunta pitää tärkeänä avointa ja vuorovaikutteista viestintää muutosohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa. Luottamusta ja muutosvalmiutta rakennetaan avoimuudella ja aidolla vuoropuhelulla kuntalaisten ja luottamushenkilöiden kanssa. Valiokunta pitää tärkeänä, että valmistelussa tuodaan näkyviin päätöksenteon roolit ja vaiheet sekä valtuuston asema ratkaisujen tekemisessä.

Valiokunta katsoo, että palveluympäristöä ja palveluverkon periaatteita kuvaavia osioita tulee jatkovalmistelussa määritellä selkeämmin ja tarkemmin. Päätöksenteon ja vaikutusarvioinnin tueksi muutosohjelman perusteluita voidaan täydentää koosteilla, jotka kuvaavat kuntien ja alueiden välisiä eroja esimerkiksi sairastavuudessa, työkyvyttömyydessä, PYLL-indeksissä sekä tulotasossa.

Valiokunta korostaa, että peruspalveluiden keskittäminen kauemmaksi ei ole itsestään selvästi edullista kustannusten, tuottavuuden ja vaikuttavuuden kannalta. Vaihtoehtoja palveluiden järjestämiseen tulee tarkastella monipuolisesti ja huomioida myös varautuminen poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Valiokunta pitää hyödyllisenä käydä lähipalvelujen järjestämisestä aktiivista vuoropuhelua kuntien kanssa, mukaan lukien mahdollisuudet joustaviin tilaratkaisuihin ja kustannuksiin, jos se mahdollistaa joidenkin palvelujen säilymisen lähellä asukkaita ja tukee kuntien elinvoimaa.

Valiokunta rohkaisee viranhaltijoita ja henkilöstöä laittamaan luovuutta peliin ja olemaan innovatiivisia palvelujen kehittämisessä. Tiukassa ja kuormittavassa tilanteessa tarvitaan rohkeutta kokeilla, arvioida ja hyödyntää toimiviksi todettuja ratkaisuja.

Yhteenveto ja jatkovalmistelun painopisteet

Valiokunta pitää muutosohjelmaa kokonaisuutena perusteltuna ja katsoo, että sen onnistuminen edellyttää toimeenpanossa erityistä huomiota ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden palvelujen yhdenvertaisuuteen, saavutettavuuteen sekä hoito- ja palveluketjujen toimivuuteen. Jatkovalmistelussa ja päätöksenteossa tulee varmistaa, että muutosten vaikutukset arvioidaan ennakolta ja että ratkaisut perustuvat sekä tietoon että asiakkaiden ja henkilöstön kokemuksiin.

- Vaikutusarviointi: systemaattinen arviointi ikäihmisiin ja vammaisiin henkilöihin kohdistuvista vaikutuksista (mm. yhdenvertaisuus, saavutettavuus, turvallisuus ja itsemääräämisoikeus) ennen keskeisiä päätöksiä.
- Saavutettavat palvelut: lähipalvelujen ja kotiin vietävien palvelujen riittävyys sekä kuljetusjärjestelyjen toimivuus osana palveluketjuja, myös harvaan asutuilla alueilla.
- Ennaltaehkäisy ja kuntoutus: resurssit, seuranta ja konkreettiset toimenpiteet, joilla ehkäistään raskaampien palvelujen tarvetta ja tuetaan toimintakykyä.
- Monikanavainen asiointi: digipalvelujen rinnalle vaihtoehtoiset asiointitavat sekä digituen järjestäminen yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa.
- Henkilöstön muutoskyvykyys: osallistava valmistelu, työkykyjohtamisen käytännön toimet sekä kuormituksen ja mitoituksen seuranta palveluturvallisuuden varmistamiseksi.
- Viestintä ja osallisuus: avoin, vuorovaikutteinen viestintä sekä palautteen ja kokemustiedon kerääminen myös muilla tavoilla kuin verkkokanavissa.

Valiokunnan lausunto ei ollut täysin yksimielinen. Valiokunnan jäsen Jaakko Mikkola ilmoitti, ettei ole samaa mieltä seuraavassa asiassa:

ERIÄVÄ MIELIPIIDE

Jätän eriävän mielipiteen valiokunnan lausuntoon muutosohjelmasta, kappaleeseen ”Lausunto kokonaisuudesta / yleiset kommentit”.

Valiokunta korostaa, että hyvinvointialueen arvojen yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden tulee toteutua myös arviointi- ja kuntoutusyksiköiden osalta. Koska valiokunta ei halunnut konkretisoida kyseistä arvolinjausta, niin esitän, että ikäihmisten määrän koko ajan lisääntyessä vuodeosastojen tyyppisesti toimivat lähipalvelut, THL Akyt, tulee perustaa myös Kuhmoon ja Puolangalle.

Jaakko Mikkola, valiokunnan jäsen